

- ▶ **DSKE siger tak for i år og Glædelig Jul**
- ▶ **Rapporter fra legatmodtagere til ernæringsugen 2024**
- ▶ **Indstillinger til Jens Kondrup prisen**
- ▶ **Nutricias forskningslegat i klinisk ernæring**
- ▶ **Klummen**

DSKE siger tak for i år og Glædelig Jul

Af Mette Holst

Her kommer så syvende og sidste nyhedsbrev for DSKE i 2024. I år har vi igen været heldige med aktivisterne, og haft rigtig mange deltagere til arrangementerne.

Der er udarbejdet 2 kliniske retningslinjer og yderligere 2 er på trapperne. DSKE's bestyrelse vil gerne takke alle jer der med jeres store faglighed og indsigt har bidraget til arbejdet i 2024. Vi er rigtig glade for at kunne trække på jer.

Ernæringsugen synes igen i år at være en stor succes, og det har været dejligt at modtage rapporterne fra legatmodtagerne, hvor I kan læse de sidste 2 modtagne herunder.

Endelig- bare tak for i år- og som I kan se af "Aktiviteter i- og udenfor DSKE" er der allerede gang i spændende sager for 2025.

Har du et emne du gerne vil luften på et fyraftensmøde, vil bestyrelsen være rigtig glade for inputs og ideer. Vi hjælper meget gerne med at arrangere lokale eller online ernæringsevents til glæde for vores mange "sultne" medlemmer.

Så på vegne af bestyrelsen og medløbere skal lyde et "Glædelig jul og godt nytår" til medlemmer, jeres familier og andet godfolk.

Rapporter fra legatmodtagere til ernæringsugen 2024

Ernæringsugen 2024 – Horsens Kommune

*Af: Jeanette Humelgaard Hansen & Allis Bente Bek,
Faglig udviklingskoordinator og klinisk diætist*

Der blev pakket kasser hele ugen i Horsens. 480 kasser for at være præcis.

Kasserne er sammensat af diætisterne i Mad og Måltid i Horsens Kommune i anledningen af ernæringsugen 2024. Formålet er at sætte fokus på vigtigheden af mellemmåltider til den ældre hjemmeboende borger, samt den forebyggende månedlige vejning.

På Horsens Kommunes sociale medier blev eventen omtalt bl.a. med overskriften "Har du vejet din bedste i dag?" med et modelbillede af en "bedste", der bliver vejet og hendes barnebarn.

Ernæringsugepakken indeholdt:

- Flyer med kort beskrivelse af vigtigheden af mellemmåltider, information om muligheden for at tilkøbe fra Madservice samt opfordring til månedlig vejning.
 - Vejekort – kommunens lokale version (hvorfor, hvor ofte, hvordan + skema).
 - Mellemmåltid – ymerfromage m/ jordbærsovs. Valgt blandt de mellemmåltider det er muligt at tilkøbe hver uge fra kommunens madservice.
 - Protino Plus – 250 ml Protino plus, da disse også er mulige at tilkøbe hver uge
- Vi var så heldige at modtage et legat fra DSKE på 2000 kr., som var med til at dække udgifterne til pakkens indhold. Resten var en gave fra Madservice Lindehøj til modtagerne af kommunens madservice. Indholdet er målrettet modtagerne og henleder deres opmærksomhed på, hvor enkelt det kan være at få mellemmåltider, som kan tilvælges den ugentlige levering af madservice.

Og hvordan tog borgerne så imod kasserne?

Chaufførerne fortæller, at der var stor glæde over at modtage en uventet gave 😊

Ernæringsugen på SUH Nykøbing Falster

Af Yuriko T. Lund. Cand. scient i klinisk ernæring og Klinisk diætist

Vi er fem kliniske diætister ansat på medicinsk afdeling, som i år har valgt 'mellemmåltider' som hovedemne. Mellemmåltider er et gammelt, men et evigt-aktuelt emne for os 'afdelingsdiætister', der dagligt stræber efter sufficient kostindtag hos vores småspisende indlagte patienter.

Op til ernæringsugen har vi udviklet nye ideer til ernæringstætte mellemmåltider, ved at anvende tilgængelige fødevarer fra FVM (Frit Valgs Menu). De nye mellemmåltider blev præsenteret vha. en plakat med billeder og opskrifter, samt vha. smagsprøver til personalet.

I løbet af uge 45 har vi vha. mellemmåltidsvognen, hver eftermiddag serveret et af de nye mellemmåltider til vores indlagte patienter på alle medicinske sengeafsnit.

Vi har også haft fokus på de forskellige ernæringsrelaterede emner, som blev præsenteret overfor personalet på en flip over- tavle hver dag. Dette blev sluttet af med en quiz og en præmie sidst på ugen.

Vi har, gennem hele ugen, oplevet markant flere bestillinger af mellemmåltider, og har fået et positivt respons, både fra personalet, men også fra patienterne, som med begejstring ventede på at smage de nye mellemmåltider.

For at sætte et øget fokus på ernæringsugen blandt vores patienter og kollegaer, har vi også vha. legatpengene fra DSKE udarbejdet roll-ups med et 'Ernæringsugen' logo, som har stået ved indgangen til hvert sengeafsnit.

Roll-ups vil dermed kunne bruges i de kommende år, for at sætte ekstra fokus på ernæringsugen.

Indstillinger til Jens Kondrup prisen

Hvem skal have Jens Kondrup Prisen 2025? Prisen er på 10.000 kr og den tildeles et medlem af DSKE, som har gjort en forskel inden for behandling af sygdomsrelateret underernæring. Kriterier, som indgår ved vurdering af indstillede kandidater:

- Gennemførelse af klinisk betydende projekt eller intervention med udbredelsesmulighed
- Aktiv behandling eller forskning inden for sygdomsrelateret underernæring
- Internationale perspektiver af forskning inden for sygdomsrelateret underernæring

Kandidater kan indstilles til DSKEs bestyrelse ved kontakt til bestyrelsens sekretær (bestyrelse@dske.dk) senest 20. januar 2025. Alle medlemmer af DSKE kan

indstilles, og alle enkeltpersoner kan indstille kandidater. Indstillingen skal være begrundet og på højst 200 ord. DSKEs bestyrelse vælger modtageren af prisen blandt de modtagne indstillinger. Prisen kan ikke tildeles aktuelle medlemmer af DSKEs bestyrelse. Prisen uddeles ved årsmødet i klinisk ernæring, hvor prismsmodtageren holder en forelæsning på ca. 20 minutter

Nutricias Forskningslegat i Enteral Klinisk Ernæring 2025

Legatets formål er at fremme dansk baseret praksisnær forskning inden for enteral klinisk ernæring og appellerer til ansøgere fra både primær og sekundær sundhedssektor. Ansøger skal være DSKE-medlem. Forskningslegatet vil blive uddelt på Årsmødet i Klinisk Ernæring i København den 9 maj 2025.

Legatet er på 25.000 kr. Ansøgningsfrist 2. april 2025 kl. 12 Se information om ansøgningsprocedure under "legater" på www.dske.dk

Klummen

Af Jens Rikardt Andersen

Det har i mange år været diskuteret, hvad forskellen egentlig er på LBM (Lean Body Mass) og FFM (Fat-Free-Mass) og begreberne har været brugt i flæng. Heymsfield et al (Adv Nutr 2024 – doi.org/10.1016/j.advnut.2024.100335) har forsøgt sig med nogle sondringer, hvor hovedforskellene er at strukturelt fedt i membraner ikke måles som fedt, men fejlagtigt som fedt-fri-masse. Desuden fortælles på udmærket vis den historiske forklaring på begreberne, hvor undervandsvejning er et centralt begreb. Det er dog en metode med betydelige usikkerheder, da det antages at de relative masser af knogle, vand og essentielt fedt er stabilt fra person til person. Denne grundlæggende antagelse kan næppe opretholdes længere. Forfatterne anbefaler at vi holder op med at tale om lean mass, men istedet om fedtfri masse. DXA har længe været den gyldne standard i daglig praksis, men det holder nok heller ikke længere. Intramuskulært fedt ser ud til at være en mere betydende usikkerhed end tidligere antaget, og det lyder vel også helt rimeligt at antage, at fedt mellem muskler og i de enkelte muskelceller tiltager, når den synlige fedtmasse øges. DXA scanneren vil i alle tilfælde klassificere som fedtfri masse. Meget tyder på, at fejlen kan være på flere kg skjult fedt. En oversigt af Taniguchi M (Phys Ther Res 2024;27:49-57) illustrerer nogle af problemerne. Med alderen tabes ca. 20% af muskelmasse ved arealberegning (MRI), men hvis det bestemmes som muskelfibre er tabet 48%. Differensen på 28% er formentlig fedtinfiltration. Nogle har målt med BIA med elektroder påsat f.eks. lår og fundet fedtindholdet i lårmuskel til ca. 20% hos normalvægtige, men det er endnu ikke en valideret metode og bygger på vandmåling. Man kan så gætte

på, at træningstilstanden også betyder noget (glykogendepot størrelse). Helt pragmatisk er det vigtigste nok vandindholdet ekstracellulært og intracellulært, da langt de fleste medikamenter og fødevarer fordeles i dette volumen. Fedtmassen betyder så mindre fysiologisk. Jeg ser frem til den dag, vejning/vægt ikke indgår i beregningen af noget som helst, hverken næringsbehov eller medicin doser. Jeg ville helst bruge vandindholdet, men en hvilken som helst indikator for den fedt fri masse vil være et fremskridt indtil da. Kropssammensætningsspørgsmålet har fået helt ny aktualitet via en ny debat om ultraprocesseret mad. Iglesias-Grau et al (CJC Open 2024;6:1411-21) undersøgte effekten af ultraprocesseret mad under hjerte rehabilitering med træning, reduktion af forarbejdet mad, middelhavskost og tidsbegrænsning af fødeindtagelse. Patienterne blev undersøgt ved start og efter 3 og 6 måneder. Der var klare effekter med signifikant reduktion i taljemål, vægt (-8 kg mean), lipid- og glykæmiske mål, levertal og indikatorer for insulin resistens. Kompliansen til regimet var højt, ca. 90% og 70% oplevede at deres metaboliske syndrom ikke længere var diagnosticerbart. Meget fine resultater af den integrerede intervention. Det nye er, at reduktion af ultraforarbejdet mad er en komponent, men det er jo ikke til at vide, hvilken komponent, der betød mest. Kropssammensætningen blev kun udtrykt ved vægt og taljemål, lidt sparsomt kan man vel mene. Det meste, der fremkommer i den aktuelle dagbladsdebat om ultraprocesseret mad, er baseret på epidemiologiske undersøgelser, der jo i deres natur er voldsomt observationelle, og som jo kun analyserer de variable, der er til rådighed. Man kunne meget vel forestille sig, at komponenter blandt de tilsatte additiver var meget vigtigere end andre. Tænk bare på hvilke massive, fysiologiske konsekvenser en fordobling af natriumindtagelsen har.

Kommende aktiviteter:

SÆT ET STORT X i kalenderen 5/2 2025 til Æressymposium for Jens Rikardt Andersen

Jens Rikardt Andersen fortjener en hyldest efter mange års ihærdig indsats i alle afkroge af klinisk ernæring. Jens Rikardt Andersen har i mange år været tilknyttet KU og en række hospitaler, samt tidligere været formand for Dansk Selskab for Klinisk Ernæring og bidrager fortsat med sin oplysende og opponerende Klumme til Nyhedsbrevet for DSKE. Jens Rikardt fejres med et æressymposium på Rigshospitalet, Auditorie 1, 5. februar 2025, kl. 13.

JRA ernærings Symposium 2025

kl. 13.00	Velkomst v. Ane Ryttoe, cheffikarant, Rigshospitalet
kl. 13.10	Ny ONCA rapport om underernæring – argumenter og modvilje v. Henrik Højgaard Rasmussen, Professor, Sædrene overlæge center for ernæringstræthed, Akademisk Sygehus, Århus Universitetsskole Hospital, Århus
kl. 14.00	Ernæring til alle de andre aldre v. Ane Marie Bock, seniorforsker, Helse Hospital
FORFRISKNING	
kl. 14.50	Head jeg ønsker mig til jul vedrørende klinisk ernæring v. Jens Rikardt Andersen, Københavns Universitet
kl. 15.10	Kom i gang med klinisk udvælgelse og ernæringsforskning v. Mette Holst, professor, forskningscenter AAU
kl. 15.40	Vejen til første vejledning - og andet godt at give videre v. Jens Korndrup, professor emeritus, klinisk ernæring
kl. 16.00	Løst og fast fra termalgen v. Christian Lodberg Hvas, professor, overlæge, Århus AU

EFTERFØLGENDE RECEPTION FOR ALLE kl. 16.30

Så men, herlig blik og hyldet til
Jens Rikardt Andersen
afholdes et æressymposium i auditorie 1 på
Rigshospitalet den 5. februar 2025

Hold øje med DSKE's facebook-og hjemmeside- der kommer nyt om tilmelding kort efter nytår.

Forplejning under arrangementet støttes økonomisk af DSKE. Oplægsholderne afholder selv alle udgifter.

Datoer i DSKE

Præsentation af rapporten "Sundhedsøkonomiske konsekvenser af underernæring i Danmark" ved Mette Holst og Henrik Højgaard Rasmussen for DSKE og ONCA-Danmark. 7. Januar 2025 kl. 14

Link til tilmelding og deltagelse(OBS virker kun med Chrome): <https://www.danskerhverv.dk/kurser-og-events/2025/januar/sundhedsokonomiske-konsekvenser-af-ernæringsrisiko/>

Se programmer og tilmeld dig via: [Arrangementer | dske.dk](https://www.dske.dk/arrangementer)

"Brænd igennem"

– om sundhedskommunikation og sociale medier

Torsdag 16. januar 2025 kl. 16.00 – 18.45

i auditorium A (lokale G206-145) på Aarhus Universitetshospital, Palle Juul-Jensens Boulevard 99, indgang G, 8200 Aarhus N

Initiativmøde om sundhedskommunikation – hvordan gør vi på de sociale medier?

Faciliteret af Benjamin Rud Elberth, tidligere rådgiver i Socialdemokratiet og nu selvstændig.

Program

16.00 Velkomst

Christian Lodberg Hvas, formand for DSKE

16.10 Om sundhedskommunikation på de sociale medier – en indflyvning

Benjamin Rud Elberth, Elberth Kommunikation

17.00 Pause

17.20 Mit forskerliv på sociale medier – Christine

Christine Stabell Benn, Syddansk Universitet

17.40 Mit forskerliv på sociale medier - Patrick

Patrick Munk, DTU Fødeveareinstituttet

18.00 Ordet er frit, og panelet er dit

Facilitering: Benjamin Rud Elberth

18.40 Afrunding og final remarks

Se program og tilmeld dig på:

<https://www.dske.dk/arrangementer.html>

Mødet er organiseret af Dansk Selskab for Klinisk Ernæring, støttet af Fresenius Kabi

DSKE årsmøde og generalforsamling

Årsmødet 2025 afholdes i København på

Comwell Copenhagen Portside, Alexandriagade 1, 2150 Nordhavn, fredag 9. maj 2025.

Et spændende program er på vej☺

Hold øje med DSKE på Facebook:

<https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ern%C3%A6ring-DSKE-825748844131759/>

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev:

27. februar 2025 k. 12

Send meget gerne indlæg eller ideer til indlæg til

Mette Holst: mette.holst@rn.dk

Skriv "Indlæg til DSKE Nyhedsbrev" i emnelinjen.